

Licejska knjižnica

Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglaši se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Upravnštvo: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10,666.

Današnja seja Narodne skupščine.

Razburjenje radi dogodkov v Stari Pazovi. — Vlts Radičevega govora v Vrpolju. — Izvolitev odborov za korupcijski in invalidski zakon. — Prihodnja seja najbrž šele v soboto.

Beograd, 13. oktobra. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela šele ob 11. dop. Do 11. so v poslanskih klubih razmotrivali o političnem položaju. Zlasti se je mnogo govorilo o včerajnjem Radičevem govoru v Vrpolju, ki je napravil na vlado radi svoje agresivnosti in ostrega tona zelo mučen vtis. Parlament je tudi zelo nervozno spremljal poročila o krvavih dogodkih v Stari Pazovi, kjer so radičevci oboroženi z revolverji in sekirami napadli mirno, lojalno prebivalstvo, Srbe, Hrvate in Slovake. Ker je bil ta radičevski shod od politične oblasti prepovedan, je prišlo do krupnega razburjenja pred evangelijsko cerkvijo. Tu so radičevci umorili voditev tamoznje lokalne organizacije Narodno-radikalne stranke, seljaka Radoslava Uroševića-Hadžića, dva pa sta bila težko ranjena, od teh eden v trebuhi.

V Beogradu je zaradi teh dogodkov zavladalo velikansko razburjenje in Samostojni demokratski klub je takoj vložil nujno interpelacijo na notranjega ministra, v kateri zahteva stroge odredbe za zaščito lojalnega prebivalstva in osebne varnosti ter strogo

preiskavo proti radičevcem. Obenem tudi zahteva, da se radičevci prepove nošenje orožja. Ko je notranji minister Nastas Petrović vstopil v Narodno skupščino, ga je opozicija pozdravila z burnimi klici: »Krvavi minister! Evo vam Nastasa Petrovića! To je škandal! Radič ubija mirno prebivalstvo! To je vlada reda in zakona!«

Pozneje je Narodna skupščina izvolila člane v dva odbora in sicer v odbor za proučevanje zakona o korupciji in odbor za invalidski zakon. V prvem odboru je 7 radikalov, 5 radičevcev, 2 Davidovićevca, 2 klerikalca, 1 musliman, 1 samostojni demokrat, 1 džemijetovec, 1 zemljoradnik in 1 Nemec. — Vlada razpolaga v tem odboru z 11 si-gurnimi glasovi, 8 članov pa je opozicionalcev. V odbor za invalidski zakon je bilo izvoljenih 7 radikalov, 5 radičevcev, 2 Davidovićevca, 2 klerikalca, 1 džemijetovec, 1 musliman, 1 samostojni demokrat, 1 zemljoradnik in 1 Nemec. Seja je bila nato ob 11.45 zaključena in je skupščinski predsednik pripomnil, da bo prihodnjo sejo sklicať pismenim potom. Prihodnja seja se najbrž ne bo vršila pred soboto.

Radičev shod v Vrpolju.

Radič ostro napadel Pašića in gen. Hadžića. — Radič o republikanstvu in o kralju. — »Sporazum z monarhijo. — Lekcija dr. Koroščn.

Beograd, 13. oktobra. Sinoči pozno v noč so prispele prve daljše vesti iz Vrpolja o tamoznjem Radičevem shodu. Na shod je prišla velikanska množica ljudstva, malo kmetov, večinoma kmetic in deklet. Dekleta so bila oblečena v razkošne narodne noše z dragocenimi nakiti. Vse so skoraj nosile nakite, ki so bili sestavljeni iz avstrijskih cekinov po 10 in 20 kron.

Shod je otvoril nekoliko po 11. dr. Maček, nakar je dobil Stjepan Radič besedo. Ko je začelo ob 12. zvoniti poljan, je Radič prenehal in začel moliti. Radič je v svojem govoru zelo ostro napadel Nikolo Pašića. Imenoval ga je »starega šarlata, ki mora zginuti s politične pozornice.« Strastno je tudi napadel bivšega vojnega ministra generala Hadžića, o katerem je sicer rekel, da je pošten in hraber general in dober vojak, toda da je v civilni upravi tepec (»glupan«). »Gorje državi«, je dejal, »kadar poveri civilno upravo ge-

neral!« Gledе sporazuma je izjavil Radič, da njegova stranka noče pismenih sporazumov, ker sporazumi se ne pišejo, nego ustvarjajo. Radič se ne odreka republikanstvu, je pa za sporazum z monarhijo: »Sporazum z monarhijo je potreben radi naše skupne zajednice in je vsled tega tudi potreben, da ostane dinastija Karadjordjevićev. Mi to sami uvidevamo. Omeniti je treba, da nekateri politični voditelji kralja strašijo in ga smatrajo za kukavico (strahopetca).« Radič smatra, da se o kralju lahko reče, da ni nobena kukavica. Zelo dolgo je pojasnjeval republikansko idejo, naglašajoč, da vzklilk: »Živila republika!« nikako še ne pomenja: »Doli z monarhijo!« Kdor identificira oba vzklika, je »pravi pošteni tepec«. Vzklilk »Živila republika!« pomeni: »Živel mir, doli z vojno!« Radič je v svojem govoru tudi okrcal dr. Korošča, mu bral levite in ga opominjal, naj bo dosten.

Krvava nedelja v Stari Pazovi.

Notranji minister prepovedal radičevski skod. — Radičevci izzvali pokolje. — 1 mrtev, 2 težko ranjena. — Prvi vladin uhrep.

Beograd, 13. oktobra. Dočim je shod v Vrpolju potekel zelo mirno, je radičevski shod v Stari Pazovi končal s krupnega. Na ta shod je prišel poslanec Predavec s 16 radičevskimi poslanci. Na shod so prišle velike množice kmetov iz vseh strani in tudi Nemci. Radičevski kmetje so bili oboroženi in so vzklikali: »Živio Radič! Živila republika! Doli viaški kralj!« Povsed so izzivali mirno, lojalno prebivalstvo ter srbske in jugoslovenske nacionaliste. Shod se je imel vršiti ob 10. dopoldne

na Glavnem trgu. Radi kritičnega položaja je bil shod na direkten ukaz notranjega ministra prepovedan, toda prepozno. Tovrst Predavec je protestiral proti prepovedi in pozval navzoče, da se mirno razidejo. Pri evangelijski cerkvi pa je nato prišlo do spopadov, pri katerih je bil ubit en radikal in dva težko ranjena, med njima 1 radičev. Nacionalisti so nato skušali odstraniti hrvatske zastave. Vlada je odredila po posebnem odposlanstvu strogo preiskavo.

Polem tržaške banke.

»Banca Adriatica« ustavila izplačila. — Rimski vlada intervenira. — Slovensko prebivalstvo ni prizadeto.

Trst, 13. oktobra. Danes zjutraj na vse zgodaj je bilo čitati na oknih »Banca Adriatica« kratko obvestilo uprav-

nega sveta, v katerem se naznana, da »Banca Adriatica« začasno radi načala preneha z izplačevanjem vlog. V

dobro poučenih krógih trdijo, da se bodo pogajanja, ki so v teku, ugodno rešila. Kakor poročajo opoldanski listi, se vrše v Rimu nova pogajanja med neko bančno skupino in vlado. Vlada je pripravljena, ko je ugotovila bankino stanje po nekaterih strokovnjakih, intervenerati in se zato pogaja z neko finančno skupino, ki bo skušala rešiti težki položaj banke.

Kakor znano, je »Banca Adriatica« prešla lansko leto v fašistovske ro-

ke. V subskripciji je bilo objavljenih delnic za 15 milijonov lir, v resnici pa so bili podpisani samo 3 milijoni. Banka se je z vsemi sredstvi skušala vzdržati na površju in je organizirala zlasti med slovenskim ljudstvom veliko reklamo, da bi ljudje vlagali svoj denar v to banko. To se banki ni posrečilo in je sedaj naše slovensko ljudstvo v Južni krajini obvarovano pred velikimi izgubami.

„Jugoslavija“ — nogometni prvak v državi.

Splitski »Hajduk« poražen v razmerju 2:1.

Zagreb, 13. oktobra. Prvak Jugoslavije v nogometu je postal beograjsko nogometno društvo »Jugoslavija«. Včeraj se je vršila v Zagrebu zaključna tekma za prvenstvo med »Jugoslavijo« in splitskim »Hajdukom«. Tekma je

Proslava 50-letnice pesnika Fr. Ks. Meška

in sestanek nekdanjega dijastra ptujske gimnazije v Ptuju.

V Ptiju se je osnoval nedavno odbor, kateri si je nadel nalogo proslaviti 50-letnico našega dičnega pesnika — pisatelja Fr. Ks. Meška, ki sedaj župnikuje v Selcih pri Slovenjgradcu. S to proslavo našega Meška je pa zamišljen tudi sestanek vseh onih — danes v najrazličnejših poklicih — se nahajajočih nekdanjih dijakov ptujske gimnazije in to od ustanovitve zavoda v letu 1869. Spored za to slavnost se je določil od strani pripravljalnega odbora tako-le:

Dne 10. novembra 1924. v pondeljek ob 16.30 odnosno 17.12 bo sprejem došlih gostov na ptujskem kolodvoru. Ob 20. se vrši v Mestnem gledališču predstava Meškove drame »Pri Hrastovih«. Nato eventuelno prijateljski sestanek v Narodnem domu.

Drugi dan, v torek, dne 11. novembra 1924. bo ob pol 9. dopoldne v mestno-prostishti cerkvi svečana žalno-spominska služba božja za vse pokojne profesorje, tovariše in dobrotnike ptujske gimnazije. Ob 1. popoldne skupni obed došlih gostov in Ptujčanov, ki se bodo za to prijavili, v Narodnem domu. Zvečer ob 20. v prostorni dvorani Društvenega doma »Komerč« z raznim obširnim zabavnim sporedom. Čisti dohodek iz prireditve je namenjen dijaški kuhinji ptujske gimnazije.

Odboru je na tem ležeče, da se slavnost vrši v prav šolsko-tovariškem duhu. In tako se bodo ob tej priliki po dolgih, dolgih letih zopet sestati tovariši — bodisi Slovenci — bodisi Nemci k tovariškemu sestanku — preživljajoč spomine in doživljaje izza šolske dobe — ko so po klopedi ptujske gimnazije trgali hlače... Izrecno bodi omenjeno, da je slavnost zamišljena v izključno tovariškem duhu, brez vsakega politično-strankarskega obiležja ali primesi.

V tem prihodnjih dneh se bo začelo razpošiljanje tozadnih vabil vsem onim nekdanjim dijakom ptujske gimnazije, katerih naslovi so odboru kolikor toliko znani in so se zamogli ugotoviti na podlagi gimnazijskih izvestij počeni od leta 1869. do leta 1896. Samoobsebi umevno je, da je ugotovitev natančnih naslovov na ta način silno težljiva in v premnogih slučajih naravnost nemogoča. Marsikateri nekdanji dijaki ptujske gimnazije torej ne bo dobil specijalnega vabila. Vsi ti naj smatrajo te vrstice za opozoritev obvestitev in obenem koči vabilo k temu slavju.

„Svoji k svojim“,

dosledno in povsed! Pomnite to Slovenci in Slovenke, ako resnično ljubite svojo domovino.

Ker ima odbor za zunanje udeležence pravočasno preskrbeti za ta dva dneva, 10. in 11. novembra 1924, prenocišča, ter da se zaintere določiti število udeležencev pri banketu, se vsi gg., ki se nameravajo tega slavlja udeležiti, vladno vabijo, da javijo svojo udeležbo najkasneje do 1. novembra 1924.

Na pozneje došle prijave se ne bo oziračo. — Za mesto Ptuj in okolico se posebna vabilia ne bodo razpošljala. — Objava in vabilo za mesto Ptuj in okolico se vrati potom lepakov, ki bodo javno nabiti.

Pri večerni prireditvi pa so vsi gostje dobrodoši! — Zumanjam gg. udeležencem se da tudi na znanje, da se je odbor obrnil na ministrstvo za promet s prošnjo, da isto dovoli za to priliko polovično vožnje od postaje bivališča pa do Ptuja in nazaj.

Prijave k udeležbi naj se pošljajo izključno tajniku I. odbora za Mesko slavje v Ptiju, g. Avgustu Kosu, p. asistentu davčnega oblastva v Ptiju, ki daje tudi vsa druga eventuelna pojasnila.

Politične vesti.

VLADA IŠČE NOVIH STIKOV. Davidovičeva vlada se sedaj trudi uresničiti dva cilja: razširiti vladino koalicijo in preprečiti nadaljnje Radičeve izjave, ki kompromitirajo režim. Vlada sama ne računa resno z razcepom v radikalni stranki, zato si hoče svoj obstoj zasigurati s tem, da dobi od Radiča na njegovem shodu v Vrpolju za vsako ceno pomirljive izjave in da se ji posreči pridobiti generala, ki bi hotel prevzeti portfelj vojnega ministra. V soboto je Lj. Davidovič formalno ponudil skupščinskemu predst. Ljubi Jovanoviču, naj vstopi s svojimi prijatelji v vladu in zasede prazna ministrska mesta, češ da mora biti zastopstvo Srbov v vladu takšno, kakor to odgovarja dejanskim priškam. Lj. Jovanovič je odgovoril, da bo to ponudbo predložil klubu poslanec NRS, vendar pa je gotovo, da bo ta Davidovičevu ponudbo odklonil.

IZREDNA SEJA NARODNE SKUPŠČINE 11. t. m. je bila le formalnega značaja in je potekla precej

mirno. Prečitalo so se razne vloge, prošnje in interpelacije in dočil sledči dnevni red prihodnje seje, ki se vrši v pondeljek, 13. t. m. ob 9:30: 1. volitev odbora za zakon proti korupciji; 2. volitev odbora za invalidski zakon in 3. poročilo odbora za pritožbe in prošnje.

DR. KOROŠEC NA DELU . . . Po odstavtvji načelnika umetniškega oddelka v ministrstvu prosvete Risto Odačića in imenovanju dr. Branka Šenoa na njegovo mesto, ki je vzbudilo v Beogradu vsled dr. Koroščeve neopravilnosti veliko ogorčenje, se prosvetni minister dr. Korošec sedaj pripravlja, da odstavi tudi oba gledališka upravitelja v Ljubljani in Mariboru: Hübada in dr. Brenčiča. Beograjski umetniški krogi so proti temu početju dr. Korošca vložili pri min. predst. Davidoviču protest.

NEMŠKO POLITIČNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO je imelo dne 4. t. m. v restavraciji Halbwidi v Mariboru letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledči odbor: predsednik Karel Nassko, posestnik in pisarniški vodja pri dr. Oroslu v Mariboru, namestnik dr. Walter Riebl, odrečnik v Celju drugi namestnik Valerijan Spruschna, mehanik v Ptiju, tajnik Friderik Grillez v Mariboru, zapisnikar dr. Hans Schmidler, odvetniški kandidat pri dr. Mühlleisnu v Mariboru, blagajnik Karel Mayer v Mariboru, njegov namestnik Viktor Nedogg v Mariboru, odborniki: Franz Kreinz, inž. Rudolf Kiffman, dr. Lothar Mühlleisen, namestniki Hans Schuller, Karl Wesenschegg v Konjicah, dr. Herman Wiesenthaler, odstavljeni notar v Mariboru, Max Usar, klepar v Mariboru, Paul Dofenig v Mariboru, Adolf Mrawlag pri tvrdki Woschnaggg v Šoštanju in Andreas Dofenig v Rogatcu. — Slovensko javnost opozarjam, da si imena nemških in nemškutarskih izvajalcev v Sloveniji dobro zapomni in potem uravna svoje nadaljnje narodno delo. Posebno si ho treba ogledati imena »germanskih« trgovcev in obrtnikov, ki jim sicer diši slovenski kruh, v nacionalnem oziru pa nočajo poznati nikake pomirljivosti. Po sedmih letih vse prav pride!

Dnevne vesti.

NOVE SEISMOLOŠKE POSTAJE. Seismološka postaja v Beogradu je zaprosila prosvetno ministrstvo, da dovoli ustanovitev seismološke postaje v Splitu, Dubrovniku in Šibeniku. Poslovna komisija je že pregledovala teren na teh mestih. Z delom se prične takoj, čim bo pršnja odobrena.

VPRASANJE DRŽAVNIH BRODOV. Ministrstvo saobračaja name-

rava od brodarskega sindikata prevzeti vse državne brodove v svoje roke in jih voditi v državni režiji. Sindikat bi v tem slučaju likvidiral svoje posle. To vprašanje se reši definitivno do novega leta.

AKCIJA »JADRANSKE STRAŽE«. Začetkom novembra se vrši v Zagrebu širši konferenca delegatov glavnih odborov »Jadranske Straže«,

Na konferenci bodo delegati vseh 21 glavnih odborov razpravljali o načinu široke ljudske propagande za idejo »Jadranske Straže«, nakar se bo pristopilo k akciji za hitrejši razvoj naše mornarice.

GRADNJA VELIKEGA AERODROMA V ZAGREBU. Vojno ministrstvo je nakupilo zeniljšča v bližini Zagreba, kjer bo zgradilo velik, povsem moderno opremljen aerodrom. Pri gradnji bodo zaposlili veliko število našega delavstva.

KOLIKO JE NEZAPOSLENIH V NAŠI DRŽAVI? Pred dnevi so poročali iz Beograda, da je nezaposlenih v naši državi 100.000. Danes naznajajo po najnovejših podatkih ministrstva za socijalno politiko, da ima

mo nezaposlenih okoli 200.000 delavcev in uradnikov!

OSEMDNEVNE POČITNICE so dovoljene na osnovnih šolah v vinorodnih krajih povodem trgovcev.

PREVOZ SIENKIEWICZA V DOMOVINO. 26. t. m. se vrši v Varšavi slovesen pogreb poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza, kojega truplo prepeljejo iz njegovega začasnega groba v Veveyu v Švici. Češkoslovaška vlada je zaprosila poljsko, da bi se truplo ustavilo v Pragi, da tam velikega pokojnika na slovesen način počastijo. Tudi naša vlada je zaprosila poljski kabinet, da bi se Sienkiewiczevo truplo prepejalo skozi Jugoslavijo, da bi naš narod okrog 22. t. m. imel priliko Sienkiewicza v Ljubljani počastiti.

Celjske novice.

REDNI SESTANEK JDS za место Celje se vrši v srede 15. t. m. ob 8. zvečer v gostilni »Branibor«. Pričakuje se polnoštevina udeležba.

KONCERT JOS. RIJAVCA, ki se je vršil v nedeljo, 12. t. m. zvečer v Mestnem gledališču, je treba zabeležiti kot redek dogodek v našem celjskem muzikalnem življenju. Umetnik je žel za svoje mojstversko petje viharen aplavz. Z žalostjo pa moramo ugotoviti, da kaže Ceče še vedno vse premalo zanimanja za pravo umetnost, vendar česar tudi obisk ni bil takšen, kakor je bilo želeti. Podrobnejšo oceno objavimo v prihodnji številki.

ROKOVNJAČI so se igrali v uedeljo, 12. t. m. popoldne tretjič in zadnjič v tej sozoni. Gledališče je bilo precej dobro obiskano, zlasti smo opazili mnogo občinstva z dežele.

VINSKA TRGATEV S. K. CELJE, ki se je vršila v soboto, 11. t. m. v vseh gornjih prostorih Narodnega doma, je bila zelo posrečeno in okusno aranžirana. Za zabavo je bilo v obili meri poskrbljeno, vendar obisk ni bil posebno zadovoljiv.

GREMELJ TRGOVCEV V CELJU opozarja vse gospodarske kroge na uradne dneve Trgovske in obrtniške zbornice v Celju, ki so vsaki drugi torek, od 8. do 12. ure v ravnateljski sobi Javnega skladisa v prevozne držbe (poslopje carinarnice). Prihodnji uradni dnevi so dne 14. oktobra, 28. oktobra, 11. in 25. novembra, 9. in 23. decembra t. l. Pozivamo vse gospodarske kroge, da se te velevažne institucije v čimvečji meri poslužijo.

NA GOSTILNIČARSKI, HOTELIRSKI IN KAVARNIŠKI ŠOLI V CELJU je reden pouk ob torkih in petkih od 14. do 18. ure. Prvi šolski dan je v torek, dne 14. oktobra t. l. Obisk šole je za vajence omenjenega obreta obvezen.

SMRTNA KOŠA. V nedeljo, 12. t. m. ob tričetrt na 8. zj. je umrl po dolgotrajni, mučni bolezni g. Josip Zorko, podpreglednik finančne kontrole v Celju, v 64. letu starosti. N. v. m. p.!

URŠULIN SEJM. V torek, dne 21. oktobra t. l. se vrši v Celju kakor navadno vsako leto veliki živinski in kramarski sejem (takozvan Uršulin sejm).

SMOTRA PSOV V LJUBLJANI se je vršila v nedejo, dne 12. t. m. od 9. dopoldne do 5. popoldne. Pripeljanih je bilo okoli 150 psov različnih pasem, nekateri krasni eksemplari. Ocenjavali jih je prof. dr. Karl Witzelhuber iz Dunaja. Ocena je bila zelo stroga, a nepristranska. Med drugimi sta bila odlikovana doberman »Juno«, last gd. Albertine Vajdičeve, učiteljice v pok. iz Celja in vočji pes g. veleposestnika Schaurja iz Vranskega, ki je bil v dressu g. Goriupa, orožni narednika v Celju. Omenjeni gospod je koncem smotre pokazal nekaj kako dobro uspehili in zelo zanimivih točk iz njegove prakse v dressu. Ob zvokih godbe dravske divizije je prisostvovalo mnogoštevilno občinstvo smotri in občudovalo krasne pasme.

SVETOVNI POTNIK V CELJU. V soboto, dne 11. t. m. je obiskal Celje indijski skaut F. J. Dewooy, filozof na bombayski univerzi, ki si je nadel nalogo, da s kolesom prepotuje svet. Dosedaj je prevozel tekom enega leta Afganistan, Perzijo in Teheran, odkoder je krenil preko Carigrada, Sofije, Beograda in Zagreba proti Nem. Avstriji. V Celju se je zglasil pri inž. gosp. Jos. Okuliču, ki mu je razkazal mesto. G. Dewooy upa, da se mu bo v nadaljnjih dveh letih posrečilo prepotovati svet.

NOČNO LEKARNIŠKO SLUŽBO ima ta teden lekarna »Pri Orlu«, Glavni trg.

„Moč teme“

(K gostovanju ljubljanske drame v celjskem Mestnem gledališču v tork, aine 14. t. m.)

Drama »Moč teme« je visoka sporna pesem, klic Gospoda proti Sodomni in Gomori. S krvavo plamenečo bakljo je posvetil Tolstoj na dno greha in zločina med narodom. Z grozo in s studom je hotel kmeta zdubiti iz moralne letargije ter ga dvigniti k solncu, k Bogu. »Narodna drama« je imenoval svojo »Moč teme«, ker jo je spisal resnično le v strašnili zgled in v svarilo svojim kmeškim rojakom. Da bi bile strašne razmere, ki jih je naslikal v svojem neusmiljenem delu, splošno tipične za ruski narod, tega pač ni verjeti; gotovo pa je, da jih je Tolstoj naslikal po resničnem slučaju ter jih je obdal s specijalno ruskim značajem. Moč teme je v tej drami moč dveh slabih žensk; tragično idejo pa bi označili s pregorovom: »Ako pomoliš vragu le en prst, te zgrabi za vso roko«, ali z verzi: »Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie fortzeugend Böses muss gebären!« Greh rodi greh v brezkončni plodnosti. Nikita je spočetka le fahkomiseln in v mladostni razuzdanosti neznačajen ljubimec; a loti se ga pohlep-

nost po imetu, po neodvisnem gospodarstvu; vda se torej zapeljivosti mlade in podle kmetice Anisje ter postane prešestnik, ko je že onesrečil blago dekklico Marino. Nikita pa ima tudi fakomno, brezvestno mater zločinskih instinktov, pravcato bestijo Matrjona. Ta ženska deloma iz ljubezni do sina, deloma pod pritiskom bede, deloma iz hrepenjenja po boljšem življenju zavede strastno Anisjo, da zastrupita že itak smrtno bolnega kmeta Pjotra. Vzameta mu ves denar, ki je bil namenjen otrokom iz Pjetrovih obeh zakonov. Matrjonin načrt se potem uresniči: Anisja in Nikita postaneta mož in žena. Toda sreča s tem ne dosežeta. Kmalu izve Nikita, kdo in čemu je umoril Pjotra; začne ga peči vest in zato pase lenobo, pijančuje ter zapelje pastorko Akulino. Nikita svojo ženo moriško pač zaničuje, a odtegniti se je ne more več, saj živi od njenega premoženja. S tem se izpremeni življenje v Nikitovi obitelji v peklo. Akulina rodi otroka baš v noči, ko je prišel v hišo njen snubač. Zopet je Matrjona na delu in Anisja ji pomaga. Akulino je treba vsekakor omožiti in jo spraviti iz hiše, da se javno preštevovanje med čimcem in pastorko ne bo nadaljevalo. A kaj z otrokom? Matrjona ve za svet: umoril naj se dete in zakoplje! S tem — misli — se spravi živi

dokaz greha s sveta, in vse pojde nadalje v redtu na srečo Nikite in Anisje. In bestijalna moč dveh žensk, žene in matere, je na Nikito tolj siha, da vzliz upor končno vendarle umori sam svoje dete ter ga zakoplje v jamo, ki jo je izkopal z lastnimi rokami. Tako je Nikita sokrivec že drugega umora. Tedaj pa so duševne sile Nikitine tudi pri kraju. Kragulji vesti ga kričeč obleta vajo noč in dan; nobenc mirne ure nima več njegovo življenje. Kakor blaznik tava po svojih potih in vedno sliši ječanje svojega otroka in hrešanje drobnih njegovih koščic. Ko se vrši Akulinina poroka, se sreča po dolgem času zopet z Marino, ki ga je edini resnično ljubi, in ki jo je tudi on ljubil resnično. Tedaj izprevidi Nikita, kaj je izgubil, kam je zablodil zaradi Anisje in kako globoko je padel. Glas vesti mu zmeša misli in v obupu si hoče zadrgniti okoli vrata vry, da stori konec svojim neznosnim duševnim mukam. A na poti v sramotno smrt ga ustavi stari alkoholik in narodni modrijan — hlapec Mitrič. Tudi ta je zapisan pogubljenju, ker je brez rešitve vdan piganstvu, katerega se sicer brani, a zapada vanje vedno iznova. Kadar je Mitrič trezen, proklinja svojo usodno strast ter dečja marljivo in vestno skrbi za histerična dočela izgubljenega gospo-

darja. Če pa se le količaj spozabi in okusi vodko, potem popiva kakor živina cele tedne. Tako je zapravil sicer modri in pošteni Mitrič vse svoje imetje, svojo čast in svobodo. In ta Mitrič pove sedaj obupanemu Nikiti, da je vse bude človeštva kriva bojazen pred ljudmi, strah pred resnicami. Bati pa se ni ljudi, nego le Bog, ki odpušča vse, če se skesaš in ako imas pogum, da priznaš svoj greh! In Nikita spozna, da govor Mitrič največjo istino. Gre torej, vrže od sebe ves strah, razgali svojo dušo, da stoji pred zbranimi sveti kakov nag z vsemi svojimi grehi. Vse zločine, ki jih je nevedel in le prisiljen začrivil pod pritiskom žene Anisje in matere Matrjone, prevzema sedaj Nikita nase-in, kakor Dostojevskega »Razkolnikov«, si nalaga skesan Nikita sam kriči na rame, da najde odpuščanja vsaj pri Bogu. Nikitin preprosti, jecljavi, a bogaboječi oče, starček Akim — poleg nepokvarjene Anisjine hčerke iz prvega zakona, Anjutke in poštenjaka Mitriča, edina simpatična oseba v vsej drami — pa kliče v ekstazi: »Bog ti odpusti, ljubi otrok! Ti nisi imel nobenega usmiljenja s seboj, zato se te usmili Bog!«

(Po M. Govekarjevi.)

CELJSKA POSOJILNICA D.

Stanje hranilnih vlog čez
K 120,000.000—.

V lastni palači Narodni dom (na oglu v pritličju).

Stanje hranilnih vlog čez
K 120,000.000—.

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v Šoštanju na Glavnem trgu.

Po znižani ceni

novo došlo blago kupi se za jesen in zimo v manufaktturni in modni trgovini
MILOŠ PŠENIČNIK, CELJE Kralja Petra c. 5.

V zalogi sukno, kamgarni, double za površnike, novitete za damske obleke, barhenti, šifoni, pletene jopice, šali itd.

V zalogi najfinješti velour za damske plašče.

Samo pristno češko blago!

Postrežba solidna!

Samo pristno češko blago!

Kje dobite najboljši, najcenejši premog?

Samo v specijalni trgovini premoga in drva

ki naznanja, da prodaja že od 1. junija 1924 premog po globoko znižanih cenah in sicer:

Zabukovški premog srednji in kosovec dobava z železnico dostavljen franko v hišo, pri odjemu celega voza: srednji 43 Din za 100 kg, kosovec 46 » za 100 kg.

Zabukovški premog direktno od premogovnika v originalnih vozilih dostavljen v hišo (se najbolj priporoča): srednji 45 Din za 100 kg, kosovec 46 » za 100 kg.

Fini trboveljski kosovec franko v hišo dostavljen pri odjemu celega voza 44 Din za 100 kg.

Pri odzemu črez 10 meterskih stotov voznine prosti.

Vedno v zalogi velenjski lignit in kosovec.

Pri odzemu celega vagona velenjskega premoga se zaračuna originalna cena premogovnika.

Bukova drva, cela, rezana in sekana ter mehka drva po najnižnjih cenah.

Za solidno in točno postrežbo jamčeno.

Priporoča se

trgovina premoga in drva FRANJO KALAN,
10-5 Celje, Dolgo polje.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

V neizmerni tugi naznajamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naš nadvse dobr in skrbni soprog, oče, starci, brat, tast, stric i. t. d. gospod

JOSIP ZORKO

PODPREGLEDNIK FINANČNE KONTROLE

v 64. letu starosti, po dolgotrajni in mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, v nedeljo 12. oktobra ob 3/4. uro mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek 14. oktobra ob 16. uri iz hiše žalosti Pred grofijo 7, Celje, na okoliško pokopališče.

Maša zadušnica se opravi v župni cerkvi v sredo 15. oktobra ob pol 7. uri zjutraj.

Prosi se tihega sožalja.

ŽALUJOČI OSTALI.

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavb. zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge ludi od nečlanov in jih obrestuje po **8%** osem od sto — proti odpovedi po **10%** — od sto — na leto.

Pisarna: CELJE, Prešernova ul. 15/I.

Bižuterijski vajenec in učenka

za izdelavo verižic **sesprejmata** pod ugodnimi pogoji v temeljito izobrazbo.

Samo oni z dobrimi spričevali naj se javijo pri

ZLATARKI D. D. V CELJU.

Pupilarovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilni posli se izvršujejo načulancineje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad Kron 25.000.000.—

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.